

Köze nincs hozzá

Hospice önkéntes segítő vagyok már hét éve és olyan négy gyermekes anya, aki mindegyik gyermekét kórházban szülte (a negyediket örökbefogadta). Ez a két tény kísér csendes alapmotívumként életem első szüléskísérésénél.

Ha életemet egy filmnek tekinteném, különlegességet kereső rendezői utasításnak tűnhetne, hogy a szüléshez hívó telefon éppen egy gyógyíthatatlan beteg fiatalember látogatása közben ér.

– Jössz? – kérdezi Ági, és már diktálja is a címet. A fiatalember fáradt, nem marasztal, rohanok a megadott címre. Önkéntelen a gondolat: *A halál kapujából az élet kapujához!*

Megérkezésem után sokáig a legerősebb érzés a zavar és a tanácstalanság. Az előszobából a konyha-étkező részbe jutok, ami közvetlen kapcsolatban van a hálóval, ahol Marie-Eve ül az ágyon. Csak egy trikó van rajta, alul mezítelen. Kedvesen köszön, bemutatkozunk egymásnak. Ági éppen a szívhangokat hallgatja, Miklós, a férj engem gardíroz. Tünetényes fiatalember, azonnal beleszeretek.

Kezdetét veszi tanácstalanságom. Először az étkezőasztalnál üldögélek a Miklós által kínált teát kortyolgatva. Bemegyek a szobába, leülök Marie-Eve közelébe. Kis idő múlva azt érzem, megsértem intim szféráját, idegen betolakodóként vagyok jelen nehéz küszködésénél. Visszaülök hát az étkezőasztalhoz. A további fél-egy órában azzal vagyok elfoglalva, hogy e két helyiség és e kétféle érzés között ingázom. Felismerem, hogy tipikusan azt érzem, amit a gyógyíthatatlan betegek mellett éreztem kezdetben: felesleges vagyok, ha nem teszek valami kézzel foghatót. Itt azonban nincs megpacskolnivaló párna, rendezgetni való éjjeliszekrény és csalén álló pizsamagallér. Legszívesebben nekiállnék mosogatni, vagy megpucolni az ablakokat.

Hallottam-olvastam a szülés-születés misztériumáról, a megváltozott tudatállapotról, a varázslatos atmoszféráról, amely a háborítatlan születek jellemzője. Keresem a varázslatot, de nem találok. Teszünk-veszünk, beszélgetünk. Ági adminisztrál, Miklós rizst tesz fel főni, megkínál süteménnyel.

Közben Marie-Eve időről-időre feláll, jön a fájás, ekkor Miklós odasiet, vagy ha Ági van ott a közelben, akkor ő, és átölelik Marie-Eve-t, aki átkarolja a segítségére sietőt, és mindaddig átölelve maradnak, amíg a fájás tart. Azután Marie-Eve visszaül az ágyra. Fájásszünetekben nassolgat, Miklós viszi neki a savanyú uborkát és egyéb apró falatokat, amit megkíván. Miklós és Marie-Eve angolul beszélgetnek, Marie-Eve ugyanis kanadai, de tökéletesen beszél magyarul is, hozzánk így szól. Megérkezik a másik bába is - mivel ő is Ági, legyen Ágnes - és ezt követően valahogy megállapodhatok a hálószobában a szülő anya közelében. A fájások kezdenek kiszámíthatóbbakká és markánsabbakká válni, és automatikusan kialakul egy ismétlődő rituálé. Marie-Eve egy székre ül át. Valahányszor megérkezik a fájás, feláll. Miklós, aki szemben ül vele, az ágyon, azonnal követi, majd mindkét Ági is. Marie-Eve Miklós ölelő karjai közt keres menedéket fájaldalmában, Ági fájdalomcsillapítós olajjal dúsított melegvizes borogatást tesz Marie-Eve hasára, Ágnes pedig olajjal masszírozza fájós derekát. Hálás vagyok Áginak, hogy egy alkalommal int, fogjam meg a borogatásra szánt pelenka egyik végét, és ezzel engem is bevon a különleges rituáléba.

Nem beszélünk. A fájásszünet csendes üldögélése közben egyszer csak megérint az a bizonyos misztérium. Arra leszek figyelmes, hogy elfelejtek levegőt venni, olyan feszült figyelemmel érzem át a jelenlét teljességét. Sokszor ismétlődik a jelenet: Marie-Eve feláll, mi mindannyian utána mozdulunk. Tesszük a dolgunkat, összehangolódva. Miklós öleli párját, Ági gondoskodik a melegvizes borogatásról, fogjuk ketten a két végét, Ágnes és én a szabad kezünkkel gyengéd szeretettel masszírozzuk Marie-Eve derekát, hátát. Aztán csendesedik a

fájáshullám, leülünk. Várunk meghitt csendben. Marie-Eve teljes önátadással relaxál. Behunyja szemét, elernyednek az izmai. Nagyon szép. Csodálom őt, irigylem. Hogy tud így ellazulni? Olyan, mint a paradox instrukció: azt akarod, hogy ellazulj, szoríts öködbe a kezed, még, még, még...amíg magától el nem ernyed. Óriási erőfeszítés, kontrakciós hullám, majd tökéletes ellazulás.

Halványan megy a film agyam egy távoli vetítójén: amikor én szültem, magányos voltam, sötét kórházi szobában egyedül, a fájások alatt a rémület, a szünetekben a szorongás, az ijesztő egyedüllét. Ellazulás, megnyugvás soha. A szomszédos szülőszobából rémisztő sikolyok, mint jeges fuvallat markolta össze szívemet: Istenem, mi vár még rám? És hol egy ember, akihez szólhatnék? Hogy lehetek ennyire, de ennyire egyedül itt, ebben a hatalmas, idegen kórházban? Ha legalább a folyosón sétálna a férjem, ha legalább tudnám, hogy itt van a közelemben, ha nem is velem. De hazaküldték, hazazavarta az orvos, reggelig nem lesz baba, mondta. Csak halványan dereng mindez, nem merülök el a régmúlt idők képei között, mert fogva tart a jelen.

Sűrűsödnek és erősödnek a fájások. Fogalmam sincs, hol tartunk. Újra és újra, újra és újra ismétljük a Marie-Eve által diktált mozgássort. Ülünk csendben, majd felállunk, ölelünk, borogatunk, masszírozunk. Marie-Eve már nem csendesen öleli párját, hanem kiabál. *Hurts* – mondja panaszosan, Miklós mellére borulva. Angol leckéket veszek mostanában, a „hurt” szó, „fáj”, erőfeszítés nélkül belém vésődik. Majdnem elsírom magam, annyira együtt érzek Marie-Eve-vel. Itt vagyunk négyen, körbeöleljük lágyan és szeretettel – de a fájdalommal egyedül kell megbirkóznia. Mint a betegeknek a halál kapujában. Ott vagyok, de nem vehetem át a szenvedésüket. Ugyanazt a megilletődést érzem, amit olykor-olykor mellettük. Nagy dolog történik itt is, ott is. Megérezhetjük, ha figyelünk. Ha csendben vagyunk, ha megadjuk a tiszteletet az érkező és a távozó léleknek. Itt egy új élet kezdődik nemsokára, egy tiszta lélek kopogtat már...

Egyik fájásnál észreveszem, hogy Marie-Eve kissé széttárja combjait és megroggyantja térdét. Csak nem szülni készül? Lehet, hogy ezek már tolófájások? Legközelebb még határozottabban széttárja combjait és kissé leguggol. Várom, hogy Ági biztassa Marie-Eve-t: ezek már tolófájások, nyomjad, gyerünk, mindent bele! De Ági csendben van. Egyszer-egyszer meghallgatja a baba szívhangját. *It's all right* – suttogja angolul a móka kedvéért, hiszen Marie-Eve érti a magyar szót.

Újabb kontrakciók, egyre erősebbek, Marie-Eve kiabál, kiereszti hangját. Körbeöleljük. Várom Ági biztatását. Semmi. Néma csend. Honnan fogja tudni, hogy nyomhat? – aggodalmaskodom. Marie-Eve ölel, kapaszkodik, kikiabálja fájalmát. Kicsit széttárja combjait, megroggyantja térdét és se szó se beszéd kirepíti kisbabáját Király Ági kezei közé!

Marie-Eve lerogy a székbe, kéri kisbabáját, akiért olyannyira megszenvedett. A baba nyekereg egy kicsit, de amint betakarjuk pihe-puha takaróval, azonnal elhallgat. Miklós odatérdel felesége mellé: kisfiú, súgja. Marie-Eve-t rávesszük, fekdjön inkább az ágyra. Nem tudok, nincs erőm, mondja. Semmi baj, majd áteszünk.

Fekszik Marie-Eve, hasán kisbabája. Miklós odabújik, gyönyörködnek kisfiúkban. Én kissé hátrébb, de azért a baba közelében vagyok. Nem tudom a szemem levenni róla. Itt ez a csöppség és jól érzi magát. Nem sír, nézelődik. Bekapja az ujját, aztán az anyja mellét. Nézi az apját. Szia, mondja Miklós, én vagyok az apukád.

Kótyagos vagyok a történektől. Mi történt itt? Hogy-hogy Ági meg sem szólalt? Semmi biztatás, semmi erélyes, határozott hang. Honnan tudta Marie-Eve, mikor kell szülni? Nekem az orvosok diktálták a tempót. Ordítottak, nem gorombán, csak ahogyan egy hisztist kell észre téríteni. Nem mintha hisztiztem volna. Néma csendben voltam véges-végig, órákig a sötét

szobában, ez volt a vajúdás ideje. Néha betért hozzám egy hatalmas fekete orvos, mindannyiszor belém mélyesztette hosszú ujját és tapogatta, mi a helyzet. Mindig rám szólt, ne erőlködjek, mert attól vérzek. Dehogy erőlködtem, mertem is én erőlködni! Ági nem vizsgálgatott. Aztán a fekete orvos egyszer csak azt mondta, most már jöjjenek a szülőszobába. Követtem őt, mentem, mint halálraítélt a vesztőhelyre. Pedig nem féltem én a szüléstől cseppet sem, mielőtt a kórházba érkeztem, olyannyira nem, hogy anyukám már jónak látta, hogy figyelmeztessen: azért kislányom, fájdalmas is a szülés, nehogy azt hidd, hogy csak boldogság. De én nem féltem. Aztán a kórházban, a kézről-kézre adás, a borotválás, a beöntés, a vizsgálatok, a sötét kórterem, az, hogy semmit nem tudtam, mi történik velem, mennyi ideig tart, mi vár rám, az, hogy hazaküldték a férjemet, az, hogy a hosszú vajúdás alatt folyamatosan hallottam a szülőszoba sikolyait...– elfogyasztotta a bátorságom.

Felfeküdtem a szülőágyra. Jöttek sűrűn a fájdalmak, de én meg sem rezdültem. A szülésznő időnként felhívta az orvosomat, aki otthon aludt: ne szórakozz, gyere már, jön a gyerek, már tolófájások vannak. De nem jött, és mintha órák múlva sem jött volna. Egy örökkévalóság volt, mire megérkezett. Csendben voltam, fegyelmezett, de azt latolgattam, hogy kiugrom az ablakon. Megszűnne minden fájdalom. A férjemre gondoltam, aki otthon van és egyszer csak azt éreztem, utálom őt, amiért nincs mellettem. És utálom a kisbabámat is.

Vége megjött az orvos. Sem élő, sem holt nem voltam. Ordított, hogy nyomjak. Nyomtam. Erősebben, még erősebben, mintha kakilna, de nagyon erősen! Én minden erőmet összeszedtem és nyomtam és nyomtam, de az orvos tovább kiabált: erősebben, erősebben! És akkor én heroikus erőfeszítéssel nyomtam (bizonyítékként bevérzett szemeim szolgáltak), ő pedig mindkét könyökét belevágta a hasamba és kinyomta belőlem a gyereket. Mindenütt azt hallottam, milyen boldogság, ha felsír a gyermekünk. Én nem tudom, hogy felsírt-e, nem emlékszem. Nem is érdekelt. Nem is láttam őt, elszaladtak vele. Rémlik, hogy szóltak hozzám: anyuka nézzen ide, és egy pillanatra felmutatták, mielőtt elvitték volna. Nem tudom, nem emlékszem. Dereng, hogy egy üvöltő kis poronttyal rohannak. Összevarták szétmetélt altestemet, majd otthagytak. Reszkettem a kimerültségtől és összetapadt a szám a szomjúságtól. Próbáltam valakinek szólni, hozzon valamit inni. Sokára, mikor teát kaptam, az volt az érzésem, beleborították a cukrot, mintha szirupot ittam volna. Nem mertem újat kérni.

Órákig maradtam a szülőszobában, mert nem volt szabad ágy. Hajnali 5-kor szültem, de a férjemmel csak 12 órával később, délután 5-kor találkozhattam, a látogatási időben. Kisbabámat másnap délután kaptam meg! Akkor is csak azért, mert keresésére indultam. A második szülés könnyebb volt, de akkor is az orvos mondta, kiabálta, mikor nyomjak. Én csak utasításokat követtem. Az orvos megpuszilt utána, boldog voltam a kedvességétől. A harmadik szülésem megint nehéz volt, hiszen 13 év telt el közben. Itt már velem volt második férjem, Gyuri is, ez jó volt. De mindketten illedelmesen viselkedtünk. Átölelhettem volna Gyurit, belekapaszkodhattam volna, mint Marie-Eve. Kiabálhattam volna, mint Marie-Eve. Ugyan, hogyan, hát csak nem viselkedik az ember így kórházban!

Felfektettek a szülőágyra. Kérdezték, ezek már tolófájások? Nem tudom, feleltem, én sosem tudom, nem tudom megkülönböztetni. Jó, akkor nyomjon! Ezúttal nemcsak a szemeim véreztek be, hanem az egész arcom is. Szerencsétlenül járt égési sérültnek néztem ki. Vezényeltek, én erőlködtem. Olyan embertelen erőfeszítéssel, mintha egy vonatot akarnék eltolni. Közben pedig azt éreztem, ellenkezőleg cselekszem, mint ahogyan természetes lenne. Azt képzeltem, természetellenes ez a nyomás és szét fog robbanni az altestem. De szófogadó voltam. Azt kiabálták, nyomjak, hát életem legnagyobb erőfeszítését produkáltam. Gyuri kezébe kapaszkodtam, máig emlékszem az erőre, amit ez nyújtott nekem. Megszületett kislányunk, mellemre tették egy pillanatra, de aztán elvitték ellátni. Üvöltött, hatalmasra tátott szájjal. Aztán

az ágyam mellé tették egy inkubátorba és mi boldogan nézegettük Gyurival. Eszünkbe sem jutott, hogy a hasamon lenne a helye!

Nézem Marie-Eve-t és a kisbabát. Hát így is lehet szülni? És akkor mi volt, amit én csináltam? Hiszen ha ez az, akkor az valami egészen más. Köze nincs hozzá!

Nézd csak meg, itt ez a pici baba, gyönyörű tiszta, nem kell őt fürdetni, senki nem rohan vele a csaphoz, nem lógatják fejfelé a bokájánál fogva, mosolyogva kétségbeesett üvöltésén - „jó erős tüdeje van” -, nem kotorásznak a szájában...mégis életben marad. Békésen fekszik odabújva az anyjához, mintha nem is lenne különbség: belülről bújik az anyjához, vagy kívülről, egyremegy, ugyanaz a biztonságot adó mamaszag és szívdobogás.

Marie-Eve azt mondja, fáj a hasa. Kis idő múlva megszületik a méhlepény. Ágnes vizsgálgatja, gyönyörű, rendben van. Én is nézem, sosem láttam ilyet: micsoda hatalmas húsdarab! Ági megvizsgálja Marika gátját, minden rendben, repedés sehol. Nincs gátmetszés, sem hosszan tartó varrás! Nincs szűrős varrat, fájdalmas seb, fekve szoptatás napokig, sőt hetekig. Nincs gátmetszés okozta örökre szóló rugalmatlanság, érzékenység a hüvelybemeneten, nincs életfogytiglan tartó stresszinkontinencia.

A baba még mindig a köldökzsinóron. Ági elzárja egy csipesszel, a kicsi meg sem rezzen. Ági felkínálja Miklósnak az elvágás lehetőségét, ő azonban nem kíván élni vele, így én veszem kezembe az ollót. Kétszer is megkérdezem: tényleg vághatom, nem csinálok bajt? Halált megvető bátorsággal nyiszatolom, nem jó érzés, mintha a testét vágnám. De a kis csöppség észre sem veszi, csak szemlélődik, tekintget jobbra-balra, ismerkedik a világgal, amelybe belerepült. Sokáig nézegetem kissé háttérbe vonulva, átadva az elsőbbséget a papának. Együtt vannak hárman, fáradtan, boldogan.

Mi, segítők, elkezdünk rendet rakni, összeszedjük a papírpelenkákat, megágyazunk, most már nekiállhatok bátran a mosogatásnak is.

Gondolom, talán jobb, ha kevesebben vagyunk, meghittebben együtt lehet a család, így búcsúzkodni kezdek.

Megköszönöm, hogy itt lehettem, de ők köszönik a segítségemet. Tényleg, ki köszönhet kinek, és mit?

Az én történetem

Bár a *Köze nincs hozzá* történetének megosztásában megjelenik néhány filmkocka a saját szüleimről – azokról, amikhez Marie-Eve felelő, egyben természetes szüléstörténetek „nincs közük” –, de mindmáig adós maradtam magamnak azzal, hogy emléket állítsak annak a fájdalomnak, kiszolgáltatottságnak és megaláztatásnak, amit az én szüleim hoztak az életemben, s amelyeket teljes mélységükben csak mára vagyok bátor és erős felfogni. Felfogni és elfogadni. Amikor néhány nappal ezelőtt egy blogger (egyasszony) **Zsuzsák története** című írását olvastam, egyszerre dörömbölni kezdett belülről a saját rég eltemetettnek hitt fájdalom, hogy engedjem ki. Hagyjam szóhoz jutni. Most ezt teszem.

A magányos és nehéz szülés után egész nap a szülőszobában maradtam. Rengetegen szültek akkoriban, és nem volt ágy, ahova fektethettek volna. A szülés után kis idő múlva rosszul lettem, szóltam az arra járó nővérnek. Megmérték a vérnyomásomat, rémesen alacsony volt, kaptam egy koffein injekciót. A rosszulétem elmúlt, de nem tudtam aludni, kipihenni az éjszakai vajúdat és szülést. A kényelmetlen szülőágyon feküdtem, senki felém sem nézett, enni-inni nem kaptam, kivéve a teával ízesített cukorszirupot. Hajnali ötkor született meg a babám, és csak délután öt

órákor szereztek egy kempingágyat a folyosón, emberségből, hogy találkozhassak a férjemmel, aki a látogatási időre bejöhetett. A kempingágy a földtől tíz cm-nyire volt, úgy éreztem a folyosó kövén fekszem, kitéve a látogatók jövés-menésének és bábász pillantásainak. Nem emlékszem arra, hogy örültünk-e egymásnak a párommal és a babáknak, csak arra, hogy fekszem ott, lőtt madárként, és egyúttal megtekintésre odatett, élő kiállítási tárgyként. Na ugye, hogy elég egy gyerek, mélyesztette tekintetét anyósom a vérekes szemeimbe. Kislányom, hát így várod a férjedet? – célzott anyukám a rondaságomra. De én nem vártam senkit. Akit meglóttak, az legfeljebb csak a mentőket várja, vagy a halált.

Éjszakára kaptam egy igazi ágyat egy igazi kórteremben, ó, minő boldogság! Csakhogy nem a gyerekágyas osztályon, így aztán megint csak ellátatlan maradtam, mert kilógtam a sorból, talán nem tudták, az ilyen oda nem illő úrlénnyel mit kell tenni. A babámat nem láttam, és semmit nem tudtam róla. Nem aggódtam, azt hittem, ez így van jól, első szülés volt, mit tudtam én, s az ösztöneim - ma már tudom - könnyen cserbenhagyják azt, akit fölényes magabiztossággal rántanak ki a természetes reakciók finom összehangolódásából. Egész éjjel nem tudtam aludni - lehet, hogy még mindig a koffein injekció hatása? Minden esetre soha nem kávéztam, talán igen, talán nem. Végigkínlódtam a második éjszakát is valahogy. Most nem a vajúdas fáj, hanem a felvágott gát, soha nem akart eljönni a reggel. A kislányomon jártak a gondolataim, kínzóan hiányzott, pedig még meg sem ismerkedtünk.

Délelőtt átvittek a gyerekágyas osztályra. Mintha a paradicsomba érkeztem volna! A hatalmas kórteremben, ahol ugyan legalább nyolc ágy volt, ám ugyanannyi éjjeliszekrény is, rajtuk tengernyi virág, amelyen ragyogott a hatalmas ablakokon beáramló fény.

Pár óránként jöttek, és lemosdattak bennünket, ami elmondhatatlanul jól esett az elgyötört altestünknek. Már csak a kisbabám hiányzott. No, majd hozzák a szoptatáshoz. Nem hozták. Biztos a legközelebbinél. Ők tudják, mi a szabály. Vánszorogtak a percek, de végre letelt a következő három óra is, masíroztak is be sorban a babák a nővérek karjain. De nem ám az enyém! Hol lehet? Mi történt? Ez most így rendben van, ezt így kell? Vagy nincs rendben? Mit csináljak? A többiek biztattak, járjak utána. Elindultam megkeresni a kislányomat. Megtaláltam a csecsemőszobát. Ott dekkolt magányosan egy kisbaba az üres polcok egyikén. Talán az enyém? Mit keres? – kérdezi a nővér. – A babámat. A babáját? Hogy hívják magát? Hát így. Csakhogy meglett! Én? El voltam veszve? El. Nem találtuk. Hát én pedig nem szöktem ki a kórházból, jámi se tudok jóformán.

Na, mindegy, vittem a zsákmányt nagy boldogan. Ja, hogy közben a kisbabám már letett arról, hogy neki anyja legyen? Meg hogy a kötődés? Meg imprinting? Ugyan már, ki foglalkozik ezekkel a fogalmakkal egy szülészetben? Megjegyzem, akkor még én sem, csak a szívem jelzett, hogy ez így nagyon nincs rendben.

Pár nap múlva hazamehettünk. Igaz, akkor már kezdtem lázas lenni. A szüleimhez mentünk, hogy tudjon anyukám segíteni az első napokban. Minden elteltő órával egyre rosszabbul lettem, és a fájdalmaim egyre nagyobbak. De azt hittem, ez normális, mit tudtam én, mivel jár egy szülés végtére is nagy dolog történik itt, ugyebár. Feküdtem, mint egy már többszörösen meglőtt madár, amelynek a szíve vérzik, ám befelé. Néha elvergődtem a fürdőszobába. Időnként anyukám a karomba adta a kisbabámat, hogy szoptassam meg, ami végsőkéig kimerített. Kislányom, te nem is szereted ezt a kisbabát! – nézett rám anyukám értetlenül csodálkozva. Aztán már látszott, hogy baj van, nem szidott. Teltek a napok, de nem javultam. Egy falatot sem ettem, csak feküdtem magamba roskadtan a fájdalmaim közepette, majd amikor a fürdőbe akartam menni, elájultam. Anyukám sikoltozott, ahogy a torkán kifért, arra ocsúdtam, apukám meg visszavitt a kórházba. Itt baj van. Á, nincs semmi, kis gyengeség, majd elmúlik, közölték vizsgálat nélkül. Hazamentünk, nem múlt el. Újra vissza a kórházba. Nincs itt semmi, mondták

csak úgy rá(m)nézésre. Jó, de a negyven fokos láz? Az alhasi fájdalmak? Elmúlik. Haza. Majd vissza harmadszor is. Anyuka, péntek van. Hát nem érti? Péntek! – Ugyan mi értelme lenne annak, hogy itt töltsse a hétvégét, amikor hétfőig úgyse történik semmi? Tessék szépen hazamenni, jöjjön vissza hétfőn, de úgy készüljön, bent kell maradnia. No, de magas lázam van. Jegelje magát. Jegeltem. A láz lement. Hétfőn vissza. Vizsgál egy orvos. Most már tényleg. Vizsgál kettő. Te, gyere ide, mintha lenne itt valami. Újabb turkálás. Ja. Mintha. Gyere csak te is, ha már erre csellengsz! Szedjük ki a varratokat a méhből. Szedjük. Alattam a lavór. Zutty. Megtelik alvadt vérrel. No, ezzel meg is volnánk. Öltözzön.

Vért vesznek a karomból.

Várakozás.

Adminisztráció. Állok az orvos mellett, kérdezi az adataimat. Üljön le, mondja. Nem ülök. Üljön, ha mondom. Nem ülök! Üljön már le, kérem! Én nem tudok ülni. De, már tud. Már tudok? Óvatosan próbálok, hát tényleg. Na, mondom, akkor én megyek is haza, én már lovagolni is tudok! Lovagolni? Örüljön, hogy él! A fele vére elfolyt! Tudja, hogy a fele vér, az már a halál? Nem, nem tudtam. Jól vagyok, megyek haza. Nincs jól. Miért nem jött előbb, meg is halhatott volna! Kap pár palack vért. Legalább egy hétig itt kell maradnia.

Egy hétig? A kisbabám velem lehet?

Nem. Influenzajárvány van.

És hogy fogom szoptatni?

Sehogy. Tápszer. Meg ha akar, fejhet is.

Hát fejtem. Napról napra kevesebb volt a cumisüvegben, amiért eljött a férjem, apám.

Kérdeztem apukámat, ezért az újabb orvosi munkáért most akkor adjak újabb pénzt? Hogy pénzt?

Örüljön, hogy nem verem meg!

Egyik nap, ahogy küszködök a fejéssel, jön egy orvos, rám néz: Mit erőlködik, teljesen felesleges, úgysem lesz már teje, mire hazamegy!

Igaz, mire hazajutottam, a cumisüvegben már nem látszott az a pár csepp, ami belekerült hosszú órák keserves munkája árán, de amint beléptem a lakás ajtaján, első dolgom volt, hogy a kisbabámat a mellemre tegyem. És mit ad Isten, olyan mohón kezdett szopni, hogy azonnal tudtuk: nem lesz igaza az orvosnak. Nem is lett. Nyolc hónapig szoptattam.

Aztán gondoltuk, ideje, hogy jöjjön a kistestvér. Jó, de akkor már ingyen fogok meghalni. Nem volt tehát orvosom, és amikor egyik éjjel eljött a szülés ideje, elballagtunk a szép hóesésben a szomszéd utcában lévő, cseppet sem jó hírű kórházba. A kórház aludt, a portás elmagyarázta hova menjek, elindultam megkeresni a szülőszobát. A férjem visszaszaladt az otthon alvó kislányunkhoz. Sorban benyitogattam a sötét kórtermekbe. Tessék mondani, itt lehet szülni? Hát itt nem. Itt sem. Akkor hol? Lődörögtem össze-vissza. Végül valaki felébresztette az ügyeletes orvost. Na hiszen! Végem van! Volt vagy 200 kiló. Egy hentes és mészáros kezei közé kerültem. Végül is mindegy, az első orvosom kisportolt volt és jóképű, a kórház egyenesen klinika, lássuk, ezek a rosszhírűek mit tudnak összehozni nekem.

A gigantikus méretű orvos nagyon kedves volt, cseppet sem orrolt meg rám azért, mert felvertem az álmából. Pár óra alatt megszületett a kisfiam. A hentesnek álcázott jó lélek mosolyogva megsimogatta az arcom, adott egy puszit, és gyengéden azt mondta: Túl van rajta! Van egy szép kisfia. Túl vagyok? Dehogy, még csak most jön a java. Még várnak rám fájdalmak! Miféle fájdalmak? Vannak fájdalomcsillapítók, egyebek, de nem lesz semmire szüksége.

És igaza volt. Ott pihent a fájdalomcsillapító az éjjeliszekrényen, de nem vettem be. Persze jöttek méhösszehúzódság görcsei, de az meg sem kottyant az első megpróbáltatásokhoz képest. A kisbabát is hamar megkaptam, teljes volt a boldogságom. (Azt már csak most tudom, hogy igazából el sem kellett volna venni tőlem.)

Szegény orvost sajnálom. Ingyen fogok meghalni, mondogattam egész várandósságom alatt. Arra sajnos nem volt verzióm, mi legyen az orvossal, ha életben maradok? Pláne, ha még kedves is?

A harmadik szülést leírtam. Iszonyatos erőlködés. Nem hinném, hogy így kell szülni. Biztosan tudom, hogy nem így kell. Most már tudom. De én jó kislány akartam lenni. Hogy elégedett legyen az orvos. Aki még akkor sem volt elégedett, amikor az arcom összes hajszálere megrepedt.

Tragikomikus volt, mert a szülés után, én mit sem tudtam az ábrázatomról, öntudatlan ártatlansággal beszélgettem a kórterem anyukáival, fogadtam a családomat. Aztán kimentem zuhanyozni, és azt hittem, elájulok a tükör előtt. Úgy néztem ki, mint aki félig bent égett a tűzben, és bár kimentették, de a plasztikai sebész képtelen volt helyrehozni az arcát. Hüledeztem. Ez elmúlik? Vagy most már ilyen maradok? És mit gondolhattak rólam a kórteremben? Biztos eltöprengtek magukban a szobatársak, hogy lehet, hogy ezt a nőt is ágyba vitte valaki? Tapintatosan nem kérdezősködtek, annál is inkább, mivel nem úgy nézett ki, mint egy friss sérülés. Nagylányom jött látogatni. Az ajtóból meglátott egy lángoló arcú nőt, visszaretent. Imádkozott magában, hogy jaj, csak ne az legyen az anyu. Hát az anyu volt.

A negyedik gyermekem szülésére egyáltalán nem emlékszem. Nem voltam jelen ugyanis. Három naposan vittük haza a kórházból örökbefogadott kisfiunkat. Nem mintha megelégettem volna a születeket és másra bízam volna ezt a munkát, dehog. Csak addigra már kivették a méhnyakrákkal sújtott méhemet egyéb, addig fontosnak hitt szerveimmel együtt. Kivették és kórházi hulladéknak minősítették őket. Életet adtak három gyermekemnek, otthont adtak nekik és táplálták őket életük első 9 hónapjában, a dolgukat elvégezték, mi egyébre lennének jók akkor? Ma már többet tudok erről, de az egy másik történet lenne.

És van négy gyönyörű gyermekem, a legkisebb is már elmúlt 18 éves.

Singer Magdolna